ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ Г-Н P. MENGOZZI

представено на 15 юни 2010 година[1]

I — Въведение

1. В настоящото дело Комисията на Европейските общности иска от Съда да установи, че като е отказало да поеме разходите за обзавеждане и за дидактически материали на намиращите се на негова територия Европейски училища, Кралство Белгия не е изпълнило задълженията си по Споразумението за седалище, сключено на 12 октомври 1962 г. между Управителния съвет на Европейското училище и правителството на Кралство Белгия (наричано по-нататък „Споразумението за седалище“) във връзка с член 10 ЕО.

II — Правна уредба

А — *Статутът на европейските училища*

2. При създаването си Европейските училища са уредени от две конвенции, а именно, от една страна, Уставът на европейското училище, подписан в Люксембург на 12 април 1957 г. (наричан по-нататък „Конвенцията от 1957 г.“)[2], и от друга страна, Протоколът относно създаването на Европейски училища, изготвен във връзка с Устава на европейските училища, подписан в Люксембург на 13 април 1962 г. (наричан по-нататък „Протоколът от 1962 г.“)[3]. Тези два инструмента са сключени между шестте държави членки, които поставят основите на Европейските общности.

3. Управителният съвет на Европейското училище (наричан по-нататък „Управителният съвет“), установен с Конвенцията от 1957 г., се състои от компетентния министър или компетентните министри на всяка договаряща страна. Съгласно член 9 от същата Управителният съвет отговаря за прилагането на посочената конвенция и за тази цел разполага с необходимите правомощия във връзка с педагогически, бюджетни и административни въпроси. Той приема общ правилник на училището по взаимно съгласие. Съгласно член 28 от същата конвенция Управителният съвет може да договори с правителството на страната, в която се намира дадено училище, всякакво допълнително споразумение, за да гарантира, че училището ще

1 — Език на оригиналния текст: френски.

2 — *Сборник договори на Организацията на обединените нации*, том 443, стр. 129.

3 — *Сборник договори на Организацията на обединените нации*, том 752, стр. 267.

функционира при най-добрите материални и културни условия.

4. Конвенцията от 1957 г. и протоколът от 1962 г. са отменени и заменени от Конвенцията за определяне на статута на Европейските училища от 21 юни 1994 г., която понастоящем е в сила (наричана понататък „Конвенцията от 1994 г.“), в съответствие с член 34 от последната [4]. Конвенцията от 1994 г. е сключена от държавите членки, както и от Европейските общности, чието участие е предмет на Решение 94/557/ЕО, Евратом на Съвета от 17 юни 1994 година относно упълномощаване на Европейската общност и Европейската общност за атомна енергия да подпишат и приемат Конвенция за определяне на устава на Европейските училища [5].

5. Съгласно същата тази Конвенция (член 34) препратките, съдържащи се в предхождащи приемането ѝ актове, свързани с училищата, се считат за отнасящи се до съответните нейни членове.

6. Приложното поле на Конвенцията от 1994 г. обхваща изброените в приложение I към същата училища, сред които са Европейските училища „Брюксел I“, „Брюксел II“, „Брюксел III“, както и това в Мол.

7. Съгласно член 2, параграф 3 от посочената конвенция откриването на ново училище на територията на държава членка е обвързано със сключване на предварително споразумение между Управителния съвет и приемащата държава членка относно безплатното предоставяне и поддържане на подходящи за него сгради.

8. В член 6, втора алинея от Конвенцията от 1994 г. се предвижда, че що се отнася до правата и задълженията на училищата, във всяка държава членка те се разглеждат, без да се засягат специфичните разпоредби на тази конвенция, като образователни заведения, регламентирани от публичното право.

9. На Управителния съвет, който се състои по-специално от представител или представители на равнище министър от всяка от държавите членки и от член на Комисията, съгласно член 10 от Конвенцията от 1994 г. се възлага да следи за прилагането ѝ и за тази цел той разполага с необходимите правомощия да взема решения по педагогически, бюджетни и административни въпроси, както и по въпросите, свързани с воденето на преговори относно споразуменията, посочени в членове 28—30 от същата конвенция.

10. Съгласно член 30 от посочената конвенция Управителният съвет може да договори с правителството на страната, в която се намира училището, допълнително споразумение с цел гарантиране на най-добрите възможни условия за неговото функциониране.

4 — ОВ L 212, стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 16, том 1, стр. 16.

5 — ОВ L 212, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 16, том 1, стр. 14.

11. Съгласно член 25 от Конвенцията от 1994 г. бюджетът на училищата се формира по-специално от вноски от държавите членки под формата на изплащане на възнагражденията на командировани или разпределен учителски състав и евентуално под формата на финансови вноски, както и от вноската от Европейските общности, която е предназначена да покрие разликата между общия размер на разходите на училищата и общата сума от другите приходи.

12. Съгласно член 26 от същата конвенция Съдът има изключителна юрисдикция при спорове между договарящите страни, отнасящи се до тълкуването и прилагането на тази конвенция, които не са могли да бъдат разрешени в рамките на Управителния съвет.

13. В член 33 от Конвенцията от 1994 г. се уточнява по-специално, че последната се ратифицира от държавите членки, които са договарящи страни, в съответствие с техните конституционни изисквания и влиза в сила на първия ден от месеца, следващ депозирането от държавите членки на всички инструменти за ратификация и актовете, нотифициращи подписването ѝ от Европейските общности.

14. В отговор на поставените на страните писмени въпроси Комисията и Кралство Белгия потвърждават, че Конвенцията от 1994 г. е влязла в сила на 1 октомври 2002 г.

Б — *Споразумението за седалище*

15. На 12 октомври 1962 г. Управителният съвет и правителството на Кралство Белгия подписват Споразумението за седалище, за да се гарантира, че Европейските училища в Брюксел и Мол ще функционират при най-добрите възможни материални и културни условия в съответствие с член 28 от Конвенцията от 1957 г.

16. Член 1 от глава I от Споразумението за седалище, озаглавена „Сгради и оборудване на училищата“, гласи:

„Правителството на Кралство Белгия се задължава да предостави на разположение на училищата необходимите за тяхната дейност сгради, в съответствие с целите, поставени от правителствата, подписали Протокола относно създаването на Европейски училища.

То поддържа тези сгради и ги застрахова съгласно правилата за недвижимите имоти, собственост на белгийската държава.

То се задължава да предостави на тези училища обзавеждане и дидактически материали съгласно критериите, прилагани за собствените му учебни заведения“.

17. Съгласно член 13 от посоченото споразумение то влиза в сила в деня, в който белгийското правителство уведоми Управителния съвет, че са изпълнени конституционните изисквания. Според същия

член разпоредбите на Споразумението за седалище пораждат действие от 17 септември 1958 г. с изключение на членове 2 и 3, които пораждат действие от датата на влизане в сила на същото споразумение.

18. Кралство Белгия ратифицира Споразумението за седалище на 8 ноември 1975 г.[6] Споразумението за седалище все още е в сила и не е било предмет на последващо изменение.

B — *Решението от Карлсруе*

19. По време на заседание, състояло се в Карлсруе от 17 до 19 май 1967 г., вследствие на доклад на Групата по финансовите въпроси Управителният съвет разглежда условията за поемане на разходите за оборудване и за строителство на училищни сгради (наричано по-нататък „Решението от Карлсруе“).

20. Съгласно точка 12 от протокола от това заседание Управителният съвет одобрява доклада на Групата по финансовите въпроси, свързан с поемането на разходите за оборудване и строителството на училищни сгради, като ѝ възлага да изготви разпоредби с оглед на включването им в споразумението, което ще бъде подписано между Управителния съвет и правителствата на страните, в които се намират Европейските училища.

21. В посочената точка 12 се указва също, че Управителният съвет взема съдържащите се като приложение към същия протокол решения, като се пояснява, че те нямат обратно действие.

22. Съгласно точка 12 (1) от приложението към протокола от заседанието разходите за оборудването, което се счита за „недвижима вещ по предназначение“ поради прикрепването му към сградата, дори и ако те трябва да бъдат направени в определен момент от съществуването на училището, се поемат от приемащата страна. Обзавеждането и дидактическото оборудване продължават да бъдат инвестиции, извършвани от обикновени бюджетни кредити, и следователно са тясно свързани с функционирането на училището.

23. В точка 12 (3) от същото приложение се пояснява, че „Управителният съвет отправя молба до всяка от държавите членки да сключи с него споразумение, предназначено да осигури на Европейските училища условия за функциониране като предвидените в член 28 [от Конвенцията от 1957 г.] […]. [У]правителният съвет одобрява изложените по-долу разпоредби във връзка с поемането на разходите за оборудване и строителството на училищни сгради. Тези разпоредби биха могли да представляват член 1 от споразумението между Управителния съвет и [п]

6 — Закон за одобряване на Споразумението между правителството на Кралство Белгия и Управителния съвет на Европейското училище (*Moniteur Belge* от 7 февруари 1976 г., стр. 1415).

равителствата на страните, в които има Европейски училища“.

Комисия/Белгия [7] поведението на белгийските власти засягало системата за финансиране на Общността и за разпределение на финансовата тежест между държавите членки в нарушение на член 10 ЕО.

III — Досъдебна процедура и искания на страните

24. След усилена кореспонденция между Управителния съвет и белгийските власти в периода 1995—2006 г. и писмо от 30 октомври 2006 г., в което последните посочват, че според тях Кралство Белгия не следва да поема претендираните от 1995 г. разходи за обзавеждане и дидактически материали, на 23 октомври 2007 г. Комисията отправя до Кралство Белгия официално уведомително писмо в приложение на член 226 ЕО.

25. В това писмо Комисията упреква Кралство Белгия, че не е спазило член 10 ЕО като, от една страна, от 1995 г. отказва да поеме финансирането на първоначалното оборудване под формата на обзавеждане и дидактически материали за намиращите се на негова територия Европейски училища в размер на 837 708,33 EUR, претендирани за Европейските училища „Брюксел II“ и „Брюксел III“, и от друга страна, от 1989 г. отказва да предостави годишна субсидия за функциониране и оборудване, предназначена да покрие текущите разходи на намиращите се на негова територия Европейски училища, чийто размер следва да се определи. Всъщност според Комисията и на основание на Решение по дело

26. Тъй като не е удовлетворена от изпратения на 22 февруари 2008 г. отговор на Кралство Белгия, на 27 юни 2008 г. Комисията издава мотивирано становище по член 226, първа алинея ЕО.

27. В това мотивирано становище Комисията приема, че като е отказало да поеме разходите за обзавеждане и за дидактически материали, Кралство Белгия не е изпълнило задълженията си по член 10 ЕО, и приканва тази държава членка да вземе необходимите мерки, за да се съобрази с посоченото становище в срок от 2 месеца, считано от неговото получаване.

28. Тъй като Кралство Белгия не приема предписаните мерки в определения срок, Комисията предявява настоящия иск с акт, подаден в секретариата на Съда на 6 април 2009 г.

7 — Решение от 5 април 1990 г. (C-6/89, Recueil, стр. I-1595).

29. Комисията иска от Съда:

— да установи, че като е отказало да поеме разходите за обзавеждане и за дидактически материали на Европейските училища, Кралство Белгия не е изпълнило задълженията си по Споразумението за седалище във връзка с член 10 ЕО и

— да осъди Кралство Белгия да заплати съдебните разноски.

30. Кралство Белгия иска от Съда:

— като главно искане — да постанови, че не е компетентен да се произнесе по иска,

— при условията на евентуалност — да обяви иска за недопустим,

— при условията на евентуалност спрямо предходното — да обяви иска за неоснователен, и

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

IV — Анализ

31. Кралство Белгия възразява главно относно липсата на компетентност на Съда да се произнесе по настоящия спор и, при условията на евентуалност, относно недопустимостта на иска за установяване на неизпълнение на задължения.

32. В самото начало бих искал да отбележа, че според мен тези искания могат да бъдат уважени по отношение на частта на твърдението за неизпълнение на задължения, основана на нарушението на Споразумението за седалище. За сметка на това, както ще имам възможност да поясня в изложението по-долу, бих предложил да се разгледа по същество частта от твърдението за неизпълнение на задължения, изведена от неспазването на член 10 ЕО.

А — *По компетентността на Съда*

1. Доводи на страните

33. Белгийското правителство главно оспорва компетентността на Съда да разглежда въпроси, свързани със Споразумението за седалище. То смята, че за да бъде предявяването на иск за установяване на неизпълнение на задължения на основание член 226 ЕО обосновано, Комисията трябва да установи, първо, нарушение на разпоредба на общностното право, второ, нарушение на споразумение, по което Общността е страна, или трето, наличието на клауза за предоставяне на компетентност.

34. В случая това правителство твърди, че липсва нарушение на общностна разпоредба (няма нарушение на разпоредбите на Договора за ЕО, нито на приложенията към него или на вторичното общностно право), че Споразумението за седалище не е споразумение, по което Общността е страна, както и че не съществува клауза за избор на компетентност. Според него Споразумението за седалище не би могло да се квалифицира като акт от по-нисък ранг, сключен на основание на Конвенцията от 1994 г. (нито на Конвенцията от 1957 г.), тъй като обвързващата сила на акта, с който Кралство Белгия е сключило това споразумение, произтича само от суверенитета на белгийската държава.

35. Комисията отхвърля тезата на белгийското правителство по две съображения.

36. На първо място, тя напомня, че искът не се отнася единствено до Споразумението за седалище, но и до член 10 ЕО във връзка с това споразумение.

37. На второ място, Комисията поддържа, че Споразумението за седалище несъмнено е част от общностното право независимо от член 10 ЕО, тъй като трябва да се разглежда като акт от по-нисък ранг, сключен на основание на Конвенцията от 1994 г., след като последната сама по себе си е част от общностното право.

38. Тя посочва, че що се отнася до разпоредбите, които са от компетентността на Общността, съгласно постоянната съдебна практика споразуменията, сключени между Общността и нейните държави членки с трети страни, имат същия статут в общностния правен ред, както изцяло общностните споразумения, и също че Конвенцията от 1994 г. е сключена между Общността и нейните държави членки.

39. Комисията напомня, че първоначално Споразумението за седалище е акт от по-нисък ранг, сключен на основание на Конвенцията от 1957 г., както и че още през 1962 г. Висшият орган на Европейската общност за въглища и стомана (ЕОВС) става член с право на глас на Управителния съвет. Следователно последната е договаряща страна по Споразумението за седалище. Комисията пояснява, че тя е заменила Висшия орган на ЕОВС при подписването на Договора за сливане от 8 април 1965 г.

и също че целта на Конвенцията от 1994 г. е да затвърди достиженията на Конвенцията от 1957 г., както и да засили ролята на Европейските общности като договарящи страни. Поради това, доколкото Споразумението за седалище е прието на основание член 28 от Конвенцията от 1957 г. и споразуменията за седалище са предвидени и в Конвенцията от 1994 г., Комисията стига до извода, че Споразумението за седалище е част от правата и задълженията, които Общностите са поели през 1994 г.

2. Преценка

40. Най-напред бих искал да посоча, че както е видно по-специално от точка 35 от исковата ѝ молба и от точки 12—14 от репликата ѝ, Комисията упреква Кралство Белгия, от една страна, че е нарушило Споразумението за седалище, неразделна част от общностното право след подписването на Конвенцията от 1994 г., въз основа на която било това споразумение, и от друга страна [8], че засегнало системата за финансиране на Общността и за разпределение на финансовата тежест между държавите членки в нарушение на член 10 ЕО с отказа си да поеме разходите, свързани с обзавеждането и дидактическите материали на намиращите се на територията на тази държава членка Европейски училища — от 13 декември 1995 г. [9] по отношение на финансирането на първоначалното оборудване и от 1986 г. [10] по отношение на изплащането на годишната субсидия за функциониране и оборудване във връзка с обзавеждането и дидактическите материали на Европейските училища.

41. Следователно тези две части от твърдението за неизпълнение на задължения са формулирани самостоятелно, както впрочем изглежда приема и Комисията в точка 12 от репликата си [11], въпреки че диспозитивът на иска се отнася до нарушение на Споразумението за седалище „във връзка с член 10 ЕО“.

42. Както е видно от накратко изложените по-горе доводи на Кралство Белгия, то повдига възражение за липса на компетентност на Съда да се произнесе по твърдяното от Комисията нарушение на Споразумението за седалище, тъй като според тази държава членка последното не попада сред нормите, подлежащи на съдебен контрол от страна на Съда. При все това то смята също, по-специално в точка 63 от писмената си защита и в исканията си, че Съдът би трябвало да постанови, че не е компетентен да разгледа „настоящото

8 — В точка 35 от иска си Комисията използва израза „освен това“, за да изложи частта от твърдението за неизпълнение на задължения, свързана с нарушението на член 10 ЕО.

9 — Съгласно отправеното до Кралство Белгия мотивирано становище първото неуредено дебитно известие е от 13 декември 1995 г.

10 — Вж. точки 20 и 21 от иска.

11 — В тази точка от репликата си Комисията смята, че „във всички случаи Споразумението за седалище несъмнено е част от общностното право, дори разглеждано независимо от член 10 ЕО. Всъщност Споразумението за седалище трябва да се разглежда като акт, „произтичащ“ от Конвенцията от 1994 г., която като такава е част от общностното право“.

дело“, включвайки с този израз неизбежно втората част на твърдението за неизпълнение на задължения, основана на нарушението на член 10 ЕО.

43. Струва ми се обаче, че разпространението на възражението за липса на компетентност по отношение на тази втора част от твърдението за неизпълнение на задължения трябва да се отхвърли, доколкото тази част действително се отнася до нарушение на разпоредба на общностното право, в случая член 10 ЕО, по отношение на която е налице компетентност на Съда.

44. За сметка на това според мен компетентността на Съда да се произнесе по твърдението за нарушение на Споразумението за седалище трябва да се разглежда, като се имат предвид следните два основни аспекта, а именно, от една страна, обстоятелството, че Конвенцията от 1994 г. влиза в сила едва на 1 октомври 2002 г., докато според писменото изложение на Комисията неизпълнението на задължения, в което се упреква държавата членка, започнало от 1986 г. по отношение на отказа да се заплати годишната субсидия и от 13 декември 1995 г. по отношение на финансирането за първоначалното оборудване, и от друга страна, фактът, че Комисията сезира Съда с иск, който се основава изключително на член 226, втора алинея ЕО, а не, дори и частично, на съдържащата се в член 26 от Конвенцията от 1994 г. клауза за подсъдност.

45. По отношение на първата точка поради изложените по-долу причини считам, че *във всички случаи* Съдът не е компетентен да се произнесе по твърдението за нарушение на Споразумението за седалище, що се отнася до периода, предхождащ влизането в сила на Конвенцията от 1994 г., тоест до 30 септември 2002 г., след която дата на Съда е предоставена изключителна компетентност да разглежда спорове между договарящите страни, отнасящи се до „тълкуването и прилагането“ на тази конвенция в съответствие с член 26 от същата.

46. В това отношение следва да се напомни, че в Решение по дело Hurd [12] Съдът приема, че не е компетентен да се произнесе по тълкуването на Конвенцията от 1957 г. и на задълженията, произтичащи от нея за държавите членки, доколкото въпреки връзките на тази конвенция с Общността и с функционирането на нейните институции става въпрос за сключено от държавите членки международно споразумение, което не е неразделна част от общностното право [13]. Струва ми се, че тази преценка изобщо не трябва да се ограничава от процесуалния контекст на дело Hurd, посочено по-горе, при което Съдът следва да се произнесе по преюдициално запитване, а е валидна и в рамките на предвиденото в член 226 ЕО производство, чийто предмет може да бъде само неизпълнение от

12 — Решение от 15 януари 1986 г. (44/84, Recueil, стр. 29).
13 — Точки 20—22.

държава членка на някое от задълженията ѝ *по Договора за ЕО*.

47. Според мен липсата на компетентност на Съда по отношение на Споразумението за седалище е *за целия период преди влизането в сила на Конвенцията от 1994 г.*, тоест в конкретния случай за периода от 1986 г. до 30 септември 2002 г.

48. Всъщност, както се напомня в преамбюла му, първоначално това споразумение се основава на член 28 от Конвенцията от 1957 г., с който на Управителния съвет се предоставя правомощието да договори с правителството на държавата членка, в която се намира училището, всякакво *допълнително* споразумение, за да гарантира, че Европейските училища ще функционират при най-добрите материални и културни условия. Следователно режимът на това споразумение би трябвало да съответства на този на Конвенцията от 1957 г.

49. Позицията на белгийското правителство в това отношение е необичайно двойствена, тъй като в точка 22 от писмената си защита то поддържа, че Споразумението за седалище е подписано „по силата на Конвенцията [от 1957 г.]“, докато в точка 20 от дупликата си се старае да отрече, че това споразумение е акт от по-нисък ранг, сключен на основание на същата, и че има спрямо нея допълващ характер, като твърди, че правното му основание не се съдържало в нея. Струва ми се, че последното твърдение не може да бъде прието поради вече изложените в предходната точка от настоящото заключение причини. Бих добавил, че дори да предположим, че Конвенцията от 1957 г. беше не заменена с тази от 1994 г., а просто отменена, Управителният съвет като орган, установен с Конвенцията от 1957 г., щеше автоматично да бъде лишен от всякакво законно съществуване. Ето защо Споразумението за седалище щеше неизбежно да бъде засегнато от това обстоятелство, което позволява да се потвърди, че то е акт от по-нисък ранг, сключен на основание на Конвенцията от 1957 г., и че има спрямо нея допълващ характер.

50. В това отношение също се затруднявам да следвам доводите на Комисията, която изглежда твърди, че поради участието на Висшия орган на ЕОВС в Управителния съвет от 1962 г. Споразумението за седалище било част от нормите, подлежащи на контрол от страна на Съда.

51. Всъщност според мен участието на Висшия орган на ЕОВС в Управителния съвет по никакъв начин не засяга правния режим на Споразумението за седалище. Нито ЕОВС, нито по-късно Общностите са страни по Конвенцията от 1957 г. Освен това нито една от разпоредбите на последната не предоставя компетентност на Съда. Следователно поради естеството си на допълващ тази конвенция акт Споразумението за седалище не е част и от нормите, подлежащи на контрол от страна на Съда. Освен това за мен е погрешно да се смесват Управителният съвет и съставящите го членове, така че да се приема, че Споразумението за седалище било сключено между Кралство Белгия, от една страна, и другите държави членки по

това време, както и Общностите, от друга страна.

52. Поради това на този етап от анализа считам, че Съдът би трябвало да постанови, че не е компетентен да се произнесе по частта от твърдението за неизпълнение на задължения, основаваща се на нарушението на Споразумението за седалище за периода от 1986 г. до 30 септември 2002 г.

53. Що се отнася до периода от влизането в сила на Конвенцията от 1994 г., тоест считано от 1 октомври 2002 г., според мен Съдът *по принцип* е компетентен да се произнесе по такъв спор. При все това такава компетентност не би произтичала от факта, че Споразумението за седалище е част от общностното право, както в случая се опитва да отстоява Комисията, а от предвидената в член 26 от Конвенцията от 1994 г. клауза за избор на компетентност, съгласно която Съдът има изключителна компетентност да се произнася по спорове между договарящите страни, отнасящи се до тълкуването и *прилагането* на посочената Конвенция, които не са могли да бъдат разрешени от Управителния съвет.

54. Най-напред бих искал да напомня, че съгласно член 34 от Конвенцията от 1994 г., към която се присъединяват Европейските общности, тя „отменя и заменя“ Конвенцията от 1957 г., както и че съдържащото се в Споразумението за седалище препращане към член 28 от Конвенцията от 1957 г. трябва да се разглежда като отнасящо се до съответния член на Конвенцията от 1994 г., а именно член 30 от нея. Също така, отново в приложение на член 33 от Конвенцията от 1994 г., последната влиза в сила на първия ден от месеца, следващ депозирането от държавите членки на всички инструменти за ратификация и актовете, нотифициращи подписването ѝ от Европейските общности, а именно на 1 октомври 2002 г.

55. Следователно по силата на член 26 от Конвенцията от 1994 г., считано от тази дата Съдът е компетентен да се произнася по споровете между договарящите страни, отнасящи се до тълкуването и прилагането на тази Конвенция, които не са разрешени от Управителния съвет, както впрочем признава Кралство Белгия.

56. По-нататък бих искал да напомня също, че съгласно член 10 от Конвенцията от 1994 г., който заменя член 9 от Конвенцията от 1957 г., на Управителния съвет е възложено да ръководи *прилагането* на посочената конвенция и *за тази цел* той има правомощията да взема необходимите решения по образователни, бюджетни и административни въпроси и да води преговори за споразуменията, посочени в членове 28?30 от същата конвенция. Ето защо прилагането на Конвенцията от 1994 г. се осъществява по-специално чрез сключването на споразумения за седалище, което предполага като логична последица, че контролът на Съда, във връзка с прилагането на посочената конвенция съгласно член 26 от последната, трябва да се отнася и до тълкуването и изпълнението на Споразумението за седалище.

57. След това уточнение е важно обаче да се отбележи, че с настоящия иск Съдът не е сезиран дори частично на основание на предвидената в член 26 от Конвенцията от 1994 г. клауза за подсъдност, а изключително въз основа на член 226, втора алинея ЕО, тоест поради нарушение на задължение по Договора.

58. Всъщност, както е видно от писменото изложение на Комисията, тя счита, че след присъединяването на Европейските общности към Конвенцията от 1994 г., тоест от 21 юни 1994 г., тази конвенция, както и Споразумението за седалище като акт от по-нисък ранг, сключен на основание на тази конвенция, са неразделна част от общностното право.

59. За мен този подход не е убедителен.

60. От една страна, както вече беше посочено, Конвенцията от 1994 г. влиза в сила едва на 1 октомври 2002 г. Ето защо тя би могла да бъде противопоставена на дванадесетте държави членки, страни по същата, сред които е и Кралство Белгия, едва от тази дата, а не от 1994 г.

61. От друга страна, в доводите на Комисията изглежда се пренебрегва принципът за самостоятелност на способите за съдебна защита. Всъщност независимо от свързаната със Споразумението за седалище проблематика фактът, че Конвенцията от 1994 г. сама по себе си била неразделна част от общностното право, както твърди Комисията, не ми се струва достатъчна причина да се отхвърли прилагането на клаузата за подсъдност и да се позволи на Комисията да избере измежду двата способа за съдебна защита който е най-подходящият според нея, а именно този по член 26 от Конвенцията от 1994 г. или този по член 226, втора алинея ЕО. Ето защо не разбирам добре как от 1 октомври 2002 г., под претекст че Конвенцията от 1994 г. била част от общностното право, Комисията би могла например правилно да основе даден иск, с който се твърди нарушението от страна на държава членка на разпоредба от тази конвенция, не на член 26 от същата, а на член 226, втора алинея ЕО [14]. Според мен същото се отнася и за твърдението за нарушение на акт за прилагане на Конвенцията от 1994 г., както в случая Споразумението за седалище, което е непосредствено свързано с Конвенцията от 1994 г.

62. Поради всички тези причини смятам, че Съдът не е компетентен да се произнесе по първата част от твърдението за неизпълнение на задължения по член 226, втора алинея ЕО, която се отнася до претендираното нарушение на Споразумението за седалище.

14 — Впрочем във всеки случай бих искал да посоча, че искът по дело Комисия/Обединено кралство (C-545/09, висящо пред Съда), с който Комисията упреква Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия за това че е нарушило член 12 от Конвенцията от 1994 г., е предявен на основание член 26 от посочената конвенция.

63. За сметка на това предлагам Съдът да постанови, че е компетентен да се произнесе по този спор, доколкото Комисията упреква Кралство Белгия, че не е изпълнило задълженията си по член 10 ЕО.

Б — *По допустимостта на иска*

1. Доводи на страните

64. Белгийското правителство поддържа при условията на евентуалност, че искът е недопустим, първо, поради липсата на съгласуваност между твърденията за нарушение, изложени в мотивираното становище, и тези в иска, и второ, поради неясния характер на член 10 ЕО като правно основание.

65. Що се отнася до първото възражение за липсата на процесуална предпоставка, Кралство Белгия напомня значението на досъдебната фаза, чиято цел е да очертае предмета на спора и да предостави възможност на държавата членка, от една страна, да изпълни задълженията си, произтичащи от общностното право, а от друга — пълноценно да изтъкне доводите на защитата си срещу направените от Комисията твърдения за нарушение. То посочва, че в настоящото дело липсата на съгласуваност между мотивираното становище и иска се дължи именно на избора на правно основание. Всъщност Кралство Белгия отбелязва, че докато в разпоредителната част на мотивираното становище Комисията се позовава единствено на член 10 ЕО, който се отнася до задължението за лоялно сътрудничество, в иска си без никакво обяснение тя решава да го съчетае с неспазването на Споразумението за седалище. Искът обаче би трябвало да се основава на същите съображения и правни основания като мотивираното становище. Тази държава членка посочва също, че позоваването на член 10 ЕО в мотивираното становище е формулирано твърде неясно.

66. Според белгийското правителство Решение по дело Комисия/Дания [15], на което Комисията се позовава в писменото си изложение и в което Съдът е приел, че две твърдения за нарушения, съдържащи се в един от предявените срещу тази държава членка искове за установяване на неизпълнение на задължения във връзка със спазването на мерките за контрол върху рибарските дейности за риболовен сезон 1988 г., са допустими, не било относимо. Всъщност в точка 36 от това решение Съдът установил, че макар разпоредителната част на мотивираното становище да не съдържала каквото и да било позоваване на съответната разпоредба от приложимия регламент, това мотивирано становище все пак отхвърляло свързаните със спазването на тази разпоредба доводи, изложени от датското правителство в отговора му на официалното уведомително писмо.

15 — Решение от 14 юли 2005 г. (C-259/03, C-260/03 и C-343/03).

Поради това според Кралство Белгия дори практиката на Съда да не налага изложените в различните материали по делото доводи да бъдат формулирани с едни същи думи, тя все пак изисква тези документи по същество да бъдат еднородни. То стига до извода, че макар да не се изисква пълно съвпадане на изложените твърдения за нарушения в официалното уведомително писмо, в разпоредителната част на мотивираното становище и в исканията в иска в настоящото дело не става въпрос дори за приблизително съвпадане.

67. Що се отнася до второто възражение относно допустимостта на иска, изведено от неясния характер на член 10 ЕО като правно основание, белгийското правителство твърди, че в настоящото дело Комисията се задоволява да се позове на член 10 ЕО, като предлага последният да се приложи във връзка със Споразумението за седалище, без да представи каквито и да било доказателства, за да обоснове това си предложение. Според него Комисията най-напред е трябвало чрез съответно привеждане на доказателства ясно да идентифицира разглежданото общностноправно задължение и след това да установи наличието на неизпълнение. Това правителство счита, че в случая отсъства такова привеждане на доказателства, както и че искът съдържа просто предположения и твърдения при липсата на доказателства.

68. Освен това Кралство Белгия отбелязва, че в точка 35 от иска си Комисията посочва две самостоятелни нарушения. От една страна, Комисията квалифицирала нарушението на Споразумението за седалище като нарушение на общностното право, а от друга страна, твърдяла, че поведението на белгийските власти засягало системата за финансиране на Общността и за разпределение на финансовата тежест между държавите членки и поради това нарушавало член 10 ЕО. При все това ответната държава членка отбелязва, че Комисията изобщо не посочва подобни нарушения в диспозитива на иска, а обединява твърденията за отделните нарушения, за да направи извода, че като е отказало да поеме разходите за обзавеждане и за дидактически материали на Европейските училища, Кралство Белгия не е изпълнило задълженията си по Споразумението за седалище във връзка с член 10 ЕО.

69. Белгийското правителство посочва също, че Комисията излага за първи път в писмената си реплика, че е налице причинно-следствена връзка между нарушението на Споразумението за седалище и нарушението на член 10 ЕО. Според белгийското правителство тези неясни твърдения показват липсата на свързаност и яснота.

70. Що се отнася до твърдението за липса на съгласуваност между мотивираното становище и иска, Комисията отбелязва, че дори да е вярно, че в разпоредителната част на мотивираното становище, разглеждана сама за себе си, се споменава само за нарушение на член 10 ЕО, все пак само фактът, че разпоредителната част на мотивираното становище не съдържа препращане към всички разпоредби, по отношение на които Комисията иска да се констатира неизпълнение на задължения в иска си, не

е достатъчен, за да се установи нарушение на правото на защита, ако твърдението за нарушение е ясно посочено в текста на мотивираното становище. Комисията поддържа, че съгласно практиката на Съда не се изисква пълно съвпадане на твърденията за нарушения в официалното уведомително писмо, в разпоредителната част на мотивираното становище и в исканията в исковата молба, тъй като първоначалните твърдения за нарушение могат да се уточнят, при условие че предметът на спора не е променен. Освен това дори Съдът да приеме, че Комисията не е трябвало да се позовава на Споразумението за седалище в петитума на иска си, единствената последица от този извод би била частичната недопустимост на иска.

71. По отношение на твърдението за неяснота на правното основание Комисията счита, че разпоредбите, нарушени според нея от Кралство Белгия, са изложени в иска ѝ с необходимата степен на точност. Тя пояснява, че от една страна, в точка 35 от иска ѝ ясно се посочва, че с поведението си белгийските власти са нарушили едновременно Споразумението за седалище и член 10 ЕО, и от друга страна, че такова съчетаване на нарушение на принципа за лоялно сътрудничество с друга общностна разпоредба е многократно установявано от Съда.

72. Комисията добавя, че след присъединяването на Общността към Конвенцията от 1994 г. упоменаването на член 10 ЕО вече не е строго необходимо, както и че когато в иск за установяване на неизпълнение на задължения тя се позовава едновременно на нарушение на този член и на нарушение на по-конкретна общностна разпоредба, искът е допустим дори ако Съдът не се произнесе по нарушението на посочения член като отделно неизпълнение, а постанови решение само по нарушението на по-конкретната общностна разпоредба. Тя добавя също, че дори е възможно Комисията да поиска установяване на неизпълнение на член 10 ЕО и на друга общностна разпоредба и Съдът да уважи иска, без да упомене член 10 ЕО нито в мотивите, нито в диспозитива на решението, поради което излишното посочване на член 10 ЕО в иска явно по никакъв начин не обуславя допустимостта на последния.

73. По отношение на тежестта на доказване Комисията се ограничава да отбележи, че онова, което разделя страните по настоящия спор, не е естеството на възприетото от белгийските власти поведение, а тълкуването на текстовете, уреждащи същото поведение, за да се определи обхватът на задълженията на Кралство Белгия.

2. Преценка

74. Както вече посочих в точка 40 от настоящото заключение, видно от исковата молба твърдението за неизпълнение на задължения се състои от две самостоятелни части. Първата е изведена от нарушението на Споразумението за седалище, докато втората се основава на неспазването на член 10 ЕО.

75. Повдигнатите от Кралство Белгия възражения за липсата на процесуална предпоставка се отнасят до двете части от иска, на които според мен следва да се отговори по различен начин.

а) По допустимостта на първата част от твърдението за неизпълнение, свързана с нарушението на Споразумението за седалище

76. Що се отнася до първата част от твърдението за неизпълнение, както вече изясних в изложените по-горе съображения, считам, че Съдът не е компетентен да се произнесе по този въпрос.

77. Във всички случаи, и по-специално ако Съдът не приеме позицията, изразена от мен по-горе в настоящото заключение, му предлагам да постанови, че тази част е недопустима, доколкото изведеното от нарушението на Споразумението за седалище твърдение за нарушение е разширило определения в рамките на досъдебната процедура предмет на спора.

78. В това отношение е важно да се отбележи, че макар Споразумението за седалище да е многократно упоменато както в официалното уведомително писмо, така и в мотивираното становище, изпратените до Кралство Белгия два документа все пак упрекват тази държава членка в нарушение само на член 10 ЕО — твърдение за нарушение, което съответства единствено на втората част на иска на Комисията — доколкото поведението на белгийските власти засяга системата за финансиране на Общността и за разпределението на финансовата тежест между държавите членки.

79. Освен това дори да допуснем, че от някои пасажи от материалите по делото в досъдебната процедура може да се предположи, че Комисията е възнамерявала да констатира нарушение на Споразумението за седалище, това нарушение явно никога не е квалифицирано в хода на тази процедура като самостоятелно нарушение на общностното право, а само като съставляващо предпоставка за установяването на неизпълнение на задължения по член 10 ЕО, доколкото това нарушение има отрицателни последици за общностния бюджет и за разпределението на финансовата тежест между държавите членки.

80. Според съдебната практика обаче предметът на предявения по силата на член 226 ЕО иск се предопределя от предвидената в тази разпоредба досъдебна процедура, поради което мотивираното становище и искът трябва да се основават на същите твърдения за нарушения, така че без да се изисква пълно съвпадане на твърденията за нарушения, изложени в разпоредителната част на мотивираното становище и в исканията в исковата молба, определеният в мотивираното становище предмет на спора да не бъде разширен или променен [16].

81. Това изискване, което се налага на Комисията, е с двойна цел — от една страна, досъдебната процедура има за цел да предостави възможност на държавата членка да изпълни задълженията си, произтичащи от общностното право, и от друга страна, трябва същевременно да ѝ позволи надлежно да изтъкне доводите на защитата си срещу отправените от Комисията твърдения за нарушения [17].

82. Поради това, доколкото в случая от досъдебната фаза, и по-специално от мотивираното становище, не може да се изведе каквото и било твърдение за нарушение, произтичащо от самото нарушение на Споразумението за седалище, според мен първата част от твърдението за неизпълнение на задължения трябва да бъде обявена за недопустима на етапа на производството пред Съда [18].

83. Тази преценка не се обезсилва от направеното от Комисията позоваване на Решение по дело Комисия/Дания, посочено по-горе, по което две твърдения за нарушения, съдържащи се в предявен срещу тази държава членка иск за установяване на неизпълнение на задължения, са приети за допустими във връзка със спазването на мерките за контрол върху рибарските дейности за даден риболовен сезон.

84. На първо място, от точка 35 от това решение следва, че то ясно се вписва в посоченото по-горе схващане в съдебната практика, при което се поставя изискването за съвпадане на изложените в досъдебната фаза твърдения за нарушения и тези, формулирани в иска пред Съда, а не е част от възможен паралелен подход в практиката. Ето защо единственото обяснение за това, че в Решение по дело Комисия/Дания, посочено по-горе, Съдът приема за допустими спорните твърдения за нарушения в иска за установяване на неизпълнение на задължения, изглежда е в особените обстоятелства по посоченото дело, които според мен не биха могли да се разглеждат като прецедент по отношение на настоящото дело.

85. Всъщност, на второ място, от посоченото решение, и по-специално от точки 28, 30 и 36 от него, е видно, че спорните твърдения за нарушения са приети за допустими,

16 — Вж. в този смисъл Решение от 7 септември 2006 г. по дело Комисия/Обединено кралство (C-484/04, Recueil стр. I-7471, точка 25 и цитираната съдебна практика).

17 — Вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Обединено кралство, посочено по-горе (точка 24 и цитираната съдебна практика).

18 — Вж. в този смисъл Решение от 15 януари 2002 г. по дело Комисия/Италия (C-439/99, Recueil, стр. I-305, точка 11).

с мотива че макар в разпоредителната част на издаденото срещу Кралство Дания мотивирано становище да не се съдържа позоваване на точен член от един от относимите по това дело общностни регламенти, Комисията все пак е отхвърлила в същото становище претендираното от ответната държава членка спазване на задълженията, предвидени в този член, във връзка с които последната е упрекната в официалното уведомително писмо и за които тя е предположила, че са отпаднали на етапа на мотивираното становище.

86. В случая обаче, както вече подчертах, в хода на двете фази на досъдебната процедура Комисията изобщо не упреква държавата членка за неизпълнение на задължения по смисъла на член 226, втора алинея ЕО, изразяващо се в нарушение на Споразумението за седалище.

87. Ето защо липсата на каквото и да е твърдение за самостоятелното нарушение на Споразумението за седалище във воденa срещу Кралство Белгия досъдебна процедура е от твърде различно естество в сравнение с проблемите, изложени в Решение по дело Комисия/Дания, посочено по-горе, тъй като предметът на настоящия спор, определен в досъдебната фаза, се ограничава с неизпълнението на задължения по член 10 ЕО.

88. Поради това според мен първата част от твърдението за неизпълнение на задължения трябва да се отхвърли като недопустима, доколкото Съдът не установява предварително, че не е компетентен да се произнесе по нея.

б) По допустимостта на втората част от твърдението за неизпълнение на задължения, свързана с нарушението на член 10 ЕО

89. Бих искал да напомня, че според Кралство Белгия искът е неясен, доколкото отчасти е основан на член 10 ЕО и/или на тази разпоредба във връзка със Споразумението за седалище.

90. Предвид предложението ми, според което първата част от иска би трябвало да се отхвърли като недопустима, твърдението за липса на яснота на иска следователно може да се отнася само до втората част от твърдението за неизпълнение на задължения.

91. Струва ми се, че определено по този начин повдигнатото от Кралство Белгия възражение за липсата на процесуална предпоставка не може да бъде прието.

92. Наистина е вярно, че предявеният от Комисията иск не е пример за яснота по отношение на връзката между Споразумението за седалище и член 10 ЕО. По-специално, както вече подчертах в точки 40 и 41 от настоящото заключение, макар в диспозитива на иска да се посочва нарушение на двата текста в тяхната взаимна връзка, от мотивите на същия по-скоро ясно може да се открояят две самостоятелни нарушения. В дупликата си Комисията дори изглежда приема, че твърдените нарушения

се дублират, доколкото според нея изведеното от член 10 ЕО твърдение за нарушение вече не било строго необходимо от момента на подписването на Конвенцията от 1994 г.

93. Въпреки тези допуснати на етапа на производството пред Съда нежелателни неточности, така или иначе в хода на досъдебната и съдебната фаза на производството, с изключение отчасти на тази втора фаза, предметът на твърдението за неизпълнение на задължения постоянно се отнася до нарушение на член 10 ЕО.

94. Важно е обаче да се посочи частичното несъвпадане на досъдебната процедура и иска по отношение на продължителността на твърдяното нарушение по член 10 ЕО, доколкото то се отнася до отказа на белгийските власти да предоставят годишната субсидия за функциониране и оборудване. Всъщност по отношение на същото твърдение за нарушение, докато на етапа на официалното уведомително писмо и на мотивираното становище Комисията твърди, че неизпълнение на член 10 ЕО е налице едва след „преминаването към компетентността общностите“ на образованието в Белгия, тоест от 1989 г. [19], то в иска се посочва, че това неизпълнение било налице още преди три години, или от 1986 г. [20] Такова удължаване на продължителността на твърдяното неизпълнение на задълженията на етапа на исковата молба обаче не би могло да се приеме и поради това е недопустимо.

95. При това положение втората част от твърдението за неизпълнение на задължения трябва да се разглежда като допустима [21], доколкото се отнася, от една страна, до противопоставения от 1989 г. отказ на белгийските власти да предоставят годишната субсидия за функциониране и оборудване на намиращите се на територията на Кралство Белгия Европейски училища за поддръжката и подмяната на обзавеждането им и за дидактически материали, и от друга страна, до отказа от същите тези власти да финансират първоначалното оборудване под формата на обзавеждане и дидактически материали на същите училища от 13 декември 1995 г.

96. С оглед на този анализ предлагам Съдът да се произнесе единствено по основателността на тази част, така както тя беше определена по-горе.

19 — Вж. официалното уведомително писмо, стр. 7.

20 — Вж. точки 20 и 21 от иска.

21 — Вж. в това отношение Решение от 18 март 1986 г. по дело Комисия/Белгия (85/85, Recueil, стр. 1149, точка 15), съгласно което „на етапа на допустимостта е достатъчно Комисията да се позове формално на нарушение на разпоредбите на общностното право в подкрепа на иска си. Въпросът за това дали действително е налице нарушение на общностното право спада към разглеждането на спора по същество“.

B — *По основателността на втората част от твърдението за неизпълнение, изведена от нарушението на член 10 ЕО*

1. Доводи на страните

97. Най-напред Комисията отбелязва, че Кралство Белгия е финансирало оборудването на Европейските училища в Uccle („Брюксел I“), в Mol и във Woluwe („Брюксел II“), както и че за тези училища Кралство Белгия е отпускало годишно 500 000 BEF [белгийски франка] до 1985 г. Тя напомня, че след това Кралство Белгия преустановява годишните плащания.

98. Комисията посочва също, че от 1995 г. Кралство Белгия вече не извършва и плащания по изпращаните ѝ от Европейските училища фактури за разходите за обзавеждане и дидактически материали, възникнали поради разширяването на Европейското училище „Брюксел II“ от 1995 г. до 1997 г. и след откриването на Европейското училище „Брюксел III“ през 1999 г. Тя отбелязва, че поради това тези разходи са включени в бюджета на посочените училища и временно са покрити с вноска от бюджета на Общността, направена от Комисията в бюджета на Европейските училища в приложение на член 25 от Конвенцията от 1994 г.

99. По-нататък, според Комисията финансовото задължение на белгийските власти ясно произтичало от член 1 от Споразумението за седалище и причинената на общностния бюджет вреда вследствие на отказите им да погасят задълженията си представлявала нарушение на член 10 ЕО. Всъщност като се основава на Решение по дело Hurd и Решение по дело Комисия/Белгия, посочени по-горе, в които Съдът констатирал, че чрез мерки, взети в рамките на прилагането на Конвенцията от 1957 г., е възможно да се създадат пречки за функционирането на общностните институции в противоречие с член 10 ЕО, Комисията счита, че поведението на белгийските власти засяга системата за финансиране на Общността и за разпределение на финансовата тежест между държавите членки и поради това нарушава посочения член.

100. Комисията уточнява също, че обхватът на задължението, предвидено в член 1 от Споразумението за седалище, по същество не е изменен с Решението от Карлсруе. Тя поддържа по-специално, че от точка 12 от протокола от заседанието на Управителния съвет следва изрично, че той само установява обща политическа рамка за бъдещите споразумения. Освен това тя напомня, че Управителният съвет дори не бил компетентен да изменя съдържанието на Споразумението за седалище само с едностранно решение, като се има предвид принципът за йерархия на нормите и член 28 от Конвенцията от 1957 г., според който материалните условия за функциониране на училищата в държавата, в

която се намира училището, трябва да се определят със споразумение за седалище.

101. Комисията добавя, че макар съгласно член 1 от Споразумението за седалище финансирането на оборудването под формата на обзавеждане и дидактически материали на Европейските училища да трябва да се осъществява „съгласно критериите, прилагани за [белгийските] учебни заведения", финансираното от нея проучване на белгийското право показвало, че както първоначалното оборудване, така и годишната субсидия за функциониране на училищата, спадащи към официалната мрежа на Френската, Фламандската и Германската общност, били поети от белгийските държавни органи. Ето защо доколкото последните училища трябва да представляват референтна точка, за да се определи поемането на разходите за обзавеждане и за дидактически материали на намиращите се в Белгия Европейски училища в съответствие с член 6, втора алинея от Конвенцията от 1994 г., Кралство Белгия не би могло да се позовава на вътрешни съображения като преминаването на образованието към компетентността на общностите, за да се противопостави на посоченото поемане на разходи.

102. Накрая, като напомня, че белгийските власти признават многократно, и то до съвсем неотдавна, финансовите си задължения, Комисията твърди, че задълженията на Кралство Белгия трябва да се тълкуват от гледна точка на целта на Споразумението за седалище и на принципа на добросъвестност, който съгласно съдебната практика бил неразделна част от член 10 ЕО и от общото международно право [22]. В това отношение тя уточнява също, че след като целта на Споразумението за седалище, както се посочва в неговия преамбюл, се състои във вземане на подходящите мерки, за да се осигурят на Европейските училища възможно най-добрите условия за функционирането им, към момента на вземане на решенията за главното седалище на Съвета и на Комисията Кралство Белгия гарантира чрез редица актове най-добрите материални условия на Европейските училища и с поведението си указва на институциите и на другите държави членки, че приема и одобрява своите финансови задължения по отношения на тези училища. Така Кралство Белгия създава очакване от страна на институциите и на другите държави членки, че ще изпълнява финансовите си задължения по отношение на намиращите се на нейна територия Европейски училища.

103. Кралство Белгия оспорва неизпълнението на член 10 ЕО, в което е упреквана.

104. Преди всичко то смята, че искът не е основателен, тъй като правното основание на иска на Комисията било погрешно.

105. Всъщност според него член 10 ЕО не би могъл да се приложи сам по себе си, а обратно — предполагал наличието на

22 — Решение от 3 юни 2008 г. по дело Intertanko и др. (C-308/06, Сборник, стр. I-4057, точка 52).

задължение, уреждащо неговото прилагане. Според Кралство Белгия в член 10, първа алинея ЕО по същество се предвижда, че държавите членки трябва да вземат всички мерки, необходими за изпълнението на техните задължения, произтичащи от Договора, или от актовете на институциите. Като се позовала на този член обаче, Комисията изобщо не била определила предварително общностното задължение, на което се основавала при това позоваване.

106. Освен това според Кралство Белгия посочените по-горе Решение по дело Hurd и Решение по дело Комисия/Белгия, на които се позовава Комисията, не променяли нищо в това отношение. От първото решение следвало, че задълженията на държавите членки по член 10 ЕО не могат да се приложат нито към споразумение, сключено от държавите членки (като Конвенцията от 1957 г.), нито към споразумение, сключено основно (но не изключително) от държавите членки (като Конвенцията от 1994 г.). Освен това според Кралство Белгия, за разлика от случая, по който е постановено Решение по дело Hurd, посочено по-горе, тук обстоятелството, че Кралство Белгия не поема някои от разходите на Европейските училища, не водело до прехвърляне на средства в ущърб на Европейската общност, а най-много увреждало функционирането на тези училища. Също така, за разлика от настоящото дело, Решение по дело Комисия/Белгия, посочено по-горе, се отнасяло до национална мярка, която довела до намаляване на изплащаното на учителите в Европейските училища национално възнаграждение, при което делът на Общността във финансирането се увеличил.

107. В случая според Кралство Белгия Комисията не представя доказателство, че е трябвало да извършва плащания по фактури вследствие на твърдяното неизпълнение на задължения от страна на ответната държава членка. В рамките на производството за установяване на неизпълнение на задължения обаче Комисията следва да докаже всички факти, на които основава иска си. Впрочем белгийското правителство смята, че не е достатъчно Комисията да установи, че приносът на Общността за функционирането на Европейските училища се е увеличил, но също е необходимо този принос да се отнася до движими вещи, които се считат за недвижими поради предназначението си, като се има предвид, че в Решението от Карлсруе са посочени само този вид движими вещи.

108. При условията на евентуалност Кралство Белгия поддържа, че искът за установяване на неизпълнение на задължения не може да бъде основателен при правилно тълкуване на Споразумението за седалище, което впрочем трябва да се разглежда с оглед на Решението от Карлсруе и на белгийското право в областта на образованието.

109. По същество Кралство Белгия посочва, на първо място, че Споразумението за седалище се прилага само по отношение на съществуващите или предвидените към момента на сключването му училища, както и за тяхното нормално предвидимо развитие, но в никакъв случай не и за финансирането на обзавеждането и на дидактическите материали при разширяването на Европейско училище „Брюксел II“ в периода 1995–1997 г. и при откриването

на Европейско училище „Брюксел III“ през 1999 г. В това отношение Кралство Белгия твърди, че нито един от посочените от Комисията актове или поведение не би могло да породи оправдани правни очаквания от страна на институциите и на другите държави членки, че тази държава членка ще предостави финансиране на Европейските училища, значително надвишаващо определените в Споразумението за седалище задължения.

110. На второ място, белгийското правителство твърди, че Споразумението за седалище трябва да се тълкува с оглед на Решението от Карлсруе, което изобщо не се ограничава с установяване на политическа рамка за бъдещите споразумения за седалище, а напротив — има за цел незабавно да породи правни последици. Впрочем Решението от Карлсруе представлявало последващо споразумение между страните във връзка със Споразумението за седалище, което следвало да се има предвид при тълкуването и прилагането на Споразумението за седалище в съответствие с Виенската конвенция за правото на договорите от 23 май 1969 г. [23] Ето защо предвид Решението от Карлсруе обзавеждането, което Кралство Белгия се задължава да достави в съответствие с член 1 от Споразумението за седалище, можело да включва само обзавеждането, което поради предназначението си се считало за недвижима вещ.

111. Накрая, на трето място, според Кралство Белгия нормите, приложими към финансирането на белгийските учебни заведения, също не могат да подкрепят тезата на Комисията. То напомня, че вследствие на преминаването на образованието към компетентността на общностите приложимите критерии, според които се определя обхватът на спорното финансиране на Европейските училища, се установяват от Френската, Фламандската и Германската общност в тяхното собствено законодателство. То добавя, че ако във всяка общност съществуват два вида държавни училища, а именно тези, които са организирани от самите общности, и тези, които са субсидирани от тях, от гледна точка на белгийското право Европейските училища трябва да се разглеждат единствено като попадащи в тази втора категория.

112. Във всички случаи, макар че приложимите за двата вида учебни заведения правила за финансиране се различавали, те не позволявали каквото и да било финансиране на първоначалното оборудване или предоставяне на годишна субсидия за функционирането на Европейските училища.

113. Всъщност според Кралство Белгия за първия вид оборудване в законодателствата на различните общности се предвиждало само поемане на разходите за движими вещи, които поради естеството или предназначението си се считали за недвижими вещи. Разходите за обзавеждане и за дидактически материали със сигурност не притежавали такова качество. Освен това разходите за първоначално оборудване не се покривали и от годишното поемане на разходите за функциониране на училището от годината на създаването му, тъй

23 — *Сборник договори на Организацията на обединените нации,* том 1155, стр. 331.

като по-специално за белгийските средни училища субсидии се допускали едва след като те са функционирали една година и след представяне на становище от службите за инспекция.

114. По отношение на годишната субсидия за функциониране Кралство Белгия напомня, че макар според белгийското право субсидираните учебни заведения да имат право на годишна субсидия, става въпрос за предварително определена обща субсидия, която покрива разходите за функционирането и за оборудването на учебното заведение, както и за безплатно разпределяне на учебници и учебни пособия, съответстваща на фиксирана сума за редовно записан ученик. Тази особеност на системата била пречка за всякакво пълно поемане на действителните разходи, изисквани на базата на обикновени фактури. Белгийското правителство посочва, че дори с предоставянето на годишната субсидия да се цели постигането на безплатен достъп до образование и равенство, тази субсидия зависи от спазването на различни законови условия (редовни инспекции и проверки, съответствие с правната уредба в областта на организирането на учебните занятия, с определен статут на учителския състав и със законите за езика), както и че при нарушение е невъзможно да се претендира предоставянето на субсидията. Освен това в рамките на такава субсидия ставало въпрос за стриктно ограничени разходи, докато изискуемите от учениците на Европейските училища разходи за записване надвишавали разрешените от закона прагове, което ги лишавало от правото на посочената субсидия.

2. Преценка

115. Съгласно член 10, първа алинея, първо изречение ЕО държавите членки предприемат всички необходими мерки, за да гарантират изпълнението на задълженията, произтичащи от Договора или от актовете на институциите, а съгласно второто изречение са длъжни да съдействат за постигането на задачите на Общността. Съгласно член 10, втора алинея ЕО държавите членки трябва да се въздържат от каквато и да било мярка, която би могла да застраши постигането на целите на Договора.

116. От съвместния прочит на член 10, първа алинея, второ изречение и на втора алинея от същия член от Договора за ЕО Съдът по-специално извежда наличието на общо задължение за лоялно сътрудничество в частност в тежест на държавите членки [24]. Съдът многократно е постановявал и че произтичащото от посочените по-горе разпоредби на член 10 ЕО

24 — В този смисъл вж. по-специално Решение от 10 февруари 1983 г. по дело Люксембург/Парламент (230/81, Recueil, стр. 255, точка 37), Решение по дело Hurd, посочено по-горе (точка 38), Решение от 2 юни 2005 г. по дело Комисия/Люксембург (C-266/03, Recueil, стр. I-4805, точки 57 и 58), Решение от 14 юли 2005 г. по дело Комисия/Германия (C-433/03, Recueil, стр. I-6985, точки 63 и 64), както и Решение от 20 април 2010 г. по дело Комисия/Швеция (C-246/07, Сборник, стр. I-3317, точки 69—71).

задължение съдържа и задължението да не се предприемат мерки, които биха могли да възпрепятстват функционирането на институциите на Общността [25].

117. Поради това извършеният от Кралство Белгия прочит, особено ограничаващ обхвата на член 10 ЕО и свеждащ го до първа алинея, първо изречение от тази разпоредба, според който посоченият член налагал на държавите членки единствено да вземат всички необходими мерки, за да изпълнят произтичащите им от Договора задължения, трябва ясно да бъде отхвърлен. Всъщност този подход пренебрегва факта, че дори при осъществяването на тяхната запазена или остатъчна компетентност държавите членки трябва да се въздържат от възпрепятстване както на компетентността на Общността, така и на функционирането на общностните институции [26].

118. Според мен точно в това се състои предметът на установеното в член 10 ЕО задължение за лоялност на държавите членки, а именно забраната при упражняване на собствената си компетентност да засягат ефективността на компетентността на Общността, в това число и функционирането на нейните институции [27]. Впрочем в разглеждания случай втората част от твърдението за неизпълнение на задължения се основава на член 10 ЕО, а не на определена алинея от този член.

119. В Решение по дело Hurd и Решение по дело Комисия/Белгия, посочени по-горе, които се вписват в изложеното в точка 116 от настоящото заключение схващане в съдебната практика, Съдът приема, че едностранното поведение на държава членка, което като се отразява на възнагражденията на учителите в Европейските училища, засяга или може да засегне системата за финансиране на Общността и за разпределение на финансовите задължения между държавите членки с оглед на предвиденията в Статута на учителския състав на посочените училища финансов механизъм, според който по същество тежестта, която не е поета от държавите членки, се покрива от бюджета на Общността, представлява нарушение на установеното в член 5 от Договора за ЕИО (впоследствие член 5 от Договора ЕО, понастоящем член 10 ЕО) задължение за лоялно сътрудничество.

120. Тъй като относимостта на тези решения за разрешаването на настоящия спор е оспорена от Кралство Белгия, те следва да бъдат разгледани по-внимателно [28].

25 — Вж. Решение от 15 септември 1981 г. по дело Bruce of Donington (208/80, Recueil, стр. 2205, точка 14), Решение по дело Люксембург/Парламент, посочено по-горе (точка 37), Решение по дело Hurd, посочено по-горе (точка 39) и Решение от 22 март 1990 г. по дело Tither (C-333/88, Recueil, стр. I-1133, точка 16).

26 — Така в посочените по-горе Решение по дело Комисия/Люксембург (точка 58), Решение по дело Комисия/Германия (точка 64) и Решение по дело Комисия/Швеция (точка 71) Съдът приема, че установеното в член 10 ЕО задължение за лоялно сътрудничество не зависи нито от съответната изключителна компетентност на Общността, нито от евентуалното право на държавите членки да поемат задължения по отношение на трети страни. В Решение по дело Комисия/Швеция, посочено по-горе, Съдът отхвърля тезата на ответната държава членка, според която задължението за лоялно сътрудничество имало ограничен обхват в областите, в които е налице споделена компетентност между Общността и държавите членки.

27 — Вж. в този смисъл Blanquet, M. *L'article 5 du traité CEE*. LGDJ. Paris 1994, p. 312.

28 — Следва да се отбележи, че пълният текст на Решение по дело Комисия/Белгия, посочено по-горе, не е бил изцяло публикуван в Сборника.

121. В първото дело г-н Hurd, учител с британско гражданство, командирован в намиращото се в Обединеното кралство Европейско училище в Culham, е страна по спор с британската данъчна администрация във връзка с данъчни актове за изплатени му от европейското училище като добавки към възнаграждението му суми, наречени „европейски добавки“ [29]. Според решение на Управителния съвет, прието през 1957 г., тези добавки са освободени от данъци. В Обединеното кралство само европейските добавки, изплащани от училището в Culham на учителите с гражданство, различно от британско, са действително освободени от облагане с данък върху дохода. Ето защо спорът между г-н Hurd и британските данъчни органи пред националната юрисдикция повдига въпроса за това дали изискванията от него данък върху дохода от изплатените европейски добавки е съвместим с общностното право, и в частност с член 3 от Акта относно условията за присъединяване на Кралство Дания, Ирландия и Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия [30] (наричан по-нататък „Актът за присъединяване“) и с членове 5 и 7 от Договора за ЕИО.

122. На първо място, на Съда е зададен въпрос относно неговата компетентност да предостави тълкуване по преюдициално запитване относно член 3 от Акта за присъединяване, както и относно „всяко споразумение, сключено между държавите членки учредителки, свързано с функционирането на Общностите и имащо връзка с техните дейности“ и с „декларациите, резолюциите или други становища [...] относно Европейските общности, които са приети по общо споразумение между държавите членки“ — изрази посочени в този член, които изглежда обхващат, от една страна, Конвенцията от 1957 г., и от друга страна, Решението на Управителния съвет от 1957 г., свързано с европейските добавки.

123. Докато Съдът приема, че е компетентен да тълкува член 3 от Акта за присъединяване, както вече беше посочено в точка 46 от настоящото заключение, той постановява, че не е компетентен да тълкува Конвенцията от 1957 г., както и приетите въз основа на нея текстове, актове и решения на органите на Европейските училища, тъй като те не спадат към нито един от видовете актове, посочени в член 177 от Договора за ЕИО (впоследствие член 177 от Договора за ЕО, понастоящем член 234 ЕО) [31]. По-специално Съдът уточнява, че не е компетентен да определи произтичащите от тези актове задължения за държавите членки [32].

124. На второ място, Съдът е трябвало да се произнесе по въпроса дали държавите членки следва да освободят от облагане с национални данъци европейските добавки на учителите, които са техни граждани, в

29 — Тези добавки съответстват на разликата между националното възнаграждение и стандартното възнаграждение, установено в Статута на учителския състав по модела на Правилника на служителите на Европейските общности.

30 — ОВ L 73, 1972 г., стр. 14.

31 — Решение по дело Hurd, посочено по-горе (точка 20).

32 — Точка 22.

намиращите се на тяхната територия Европейски училища, като този въпрос се отнася именно до обхвата на съдържащото се в член 5 от Договора за ЕИО задължение.

125. В точка 36 от решението Съдът констатира, че Конвенцията от 1957 г. и Протоколът от 1962 г. се вписват в контекста на поредица от споразумения, решения, актове и становища, чрез които държавите членки си сътрудничат и съгласуват дейността си, за да допринесат за доброто функциониране на общностните институции и за да подпомогнат изпълнението на техните задачи. Все пак Съдът нюансира тезата си, като добавя, че такова сътрудничество и отнасящите се до него правила нямат правно основание в Договорите за създаване на Европейските общности и не са част от правото, създадено от Общностите въз основа на Договорите [33]. Поради това Съдът приема, че установените в член 5 от Договора за ЕИО задължения за лоялно сътрудничество и за подпомагане, „които попадат в рамките на Договорите, не могат да се прилагат по отношение на отделни споразумения между държавите членки, намиращи се извън тези рамки, какъвто е случаят със статута на Европейското училище“ [34].

126. Съдът все пак частично смекчава този извод, като уточнява, че „положението би било различно, ако са създадени пречки за прилагането на разпоредба на Договорите или на вторичното право или също за *функционирането на общностните институции* вследствие на *мярка, взета в рамките на прилагането на такова споразумение,* сключено между държавите членки извън приложното поле на Договорите. В такава хипотеза би могло да се приеме, че въпросната мярка противоречи на задълженията, произтичащи от член 5, [втора] алинея от Договора за ЕИО“ [35].

127. Като разглежда такъв случай in concreto, Съдът най-напред посочва, че вследствие на предвидения в Статута на учителския състав в Европейските училища механизъм, ако държава членка реши европейските добавки да се облагат с национален данък, съответното училище трябва да възстанови на учителите размера на този данък чрез диференциална надбавка, която отново може да подлежи на облагане [36]. По-нататък Съдът отбелязва, че финансовата тежест при този механизъм изцяло и пряко обременява бюджета на Общността, като се има предвид, че тя поема разликата между сумата на собствените доходи от училището и националните възнаграждения на учителите, от една страна, и общия размер на бюджета на Европейското училище, от друга страна [37]. Накрая той счита, че общото възприемане на позиция като поддържаната от британските данъчни органи в случая на г-н Hurd би довело до действително прехвърляне на средства от общностния бюджет в полза на националния бюджет и от финансова гледна точка би имало преки неблагоприятни последици за Общността. По този начин държава членка би могла едностранно

33 — Точка 37.
34 — Точка 38.
35 — Точка 39 (курсивът е мой).
36 — Точка 41.
37 — Точка 42.

да засегне системата за финансиране на Общността и за разпределение на финансовата тежест между държавите членки [38]. Поради това Съдът стига до извода, че такова поведение нарушава „задължението на държавите членки за лоялно сътрудничество и подпомагане по отношение на Общността, което намира израз чрез предвиденото в член 5 от Договора за ЕИО задължение да ѝ съдействат за постигането на нейните задачи и да не застрашават постигането на целите на Договора“ [39].

128. Като се основава до голяма степен на съображенията, изложени в Решение по дело Hurd, посочено по-горе, Съдът възприема същия подход в дело Комисия/Белгия, посочено по-горе, във връзка с малко по-различно фактическо положение. В това дело Комисията упреква Кралство Белгия, че е нарушило член 5 от Договора за ЕИО, като е приело кралски указ, съгласно който възнаграждението „при изчакване“ или предоставяната на командированите в Европейските училища белгийски учители добавка към възнаграждението били намалени с 50 %, което довело до допълнителни разходи за бюджета на Общността с оглед на предвидения в Статута на учителския състав на Европейските училища механизъм за финансово обезщетяване [40].

129. Важно е да се посочи, че Кралство Белгия не оспорва неизпълнението на задължения, в което е упреквано, а само изтъква пред Съда, че образованието в Белгия вече е от компетентността на трите езикови общности, което означава, че спорният кралски указ може да бъде изменен или отменен само след съгласуване на компетентните институции, и по-специално чрез постигането на споразумение относно разпределението на финансовата тежест.

130. След като напомня точка 36 от Решение по дело Hurd, посочено по-горе, чието съдържание бе предадено в точка 125 от настоящото заключение, Съдът постановява, че „[с]ледва да се допусне […], че едностранно взето от държава членка решение, с което се намалява националното възнаграждение на учителите, командировани в Европейските училища, предполага съответно увеличение на финансирането от страна на Общността. Следователно такова решение засяга системата за финансиране на Общността и за разпределение на финансовата тежест между държавите членки“ [41]. Както в точка 45 от Решение по дело Hurd, посочено по-горе, Съдът

38 — Точка 44.

39 — Точка 45.

40 — Предметът на твърдението за неизпълнение на задължения обаче е ограничен в хода на производството, като от него се изключва Европейското училище, намиращо се в Мюнхен (Германия), тъй като за последното Комисията уточнява, че Общността не участва в неговото финансиране.

41 — Решение по дело Комисия/Белгия, посочено по-горе (точка 13).

отбелязва, че такова поведение нарушава задължението на държавите членки за лоялно сътрудничество и съдействие, което намира израз в предвиденото в член 5 от Договора за ЕИО задължение [42]. По-нататък Съдът отхвърля довода на Кралство Белгия, изведен от преминаването на белгийското образование към компетентността на общностите, с мотива че държава членка не може да се позовава на разпоредби, практики или фактически положения от вътрешния си правен ред, за да оправдае неспазването на задължения, които произтичат от общностното право [43]. Поради това той установява неизпълнение на задължения по член 5 от Договора за ЕИО.

131. В настоящото дело, с изключение на донякъде общите съображения, свързани с относимостта на тези две съдебни решения за решаването на спора, в хода на цялата досъдебна процедура и на съдебното производство страните, неясно защо, не засягат два аспекта, които според мен са основни за мотивите на посочените решения и са от значение за настоящия спор.

132. Тези аспекти се отнасят, от една страна, до приложното поле на член 10 ЕО, в зависимост от това дали въпросната мярка попада в рамките на Договора (или по-общо на общностното право) или е извън тази рамка, според извършеното от Съда разграничение в точки 38 и 39 от Решение по дело Hurd, посочено по-горе, и от друга страна, но във връзка с първия аспект, до едностранния характер на разглежданата мярка, упомената в посочените по-горе две съдебни решения.

133. Бих искал да напомня, че макар в точка 38 от Решение по дело Hurd, посочено по-горе, Съдът да отбелязва по същество, че задължението за лоялно сътрудничество, едно от проявленията на което е член 5 от Договора за ЕИО, не може да се приложи по отношение на отделни споразумения между държавите членки извън рамките на Договорите, какъвто е случаят със Статута на Европейското училище, в точка 39 от същото решение той все пак уточнява, че задължението за лоялно сътрудничество може да се прилага за „мярка, взета в рамките на прилагането на такова споразумение, сключено между държавите членки извън приложното поле на Договорите“.

134. Изразът „мярка, взета в рамките на прилагането на Конвенцията от 1957 г.“ изглежда донякъде неясен. Всъщност при бърз прочит на този пасаж от точка 39 на Решение по дело Hurd, посочено по-горе, би могло да се създаде впечатлението, че разглежданата мярка, предмет на прегледа за съвместимост със задължението за лоялно сътрудничество, е мярка, приета, за да се приложи посочената конвенция. Впрочем признавам, че този прочит би могъл да се потвърди от текста на същото решение на английски език, който гласи „a measure taken to *implement* such an agreement“ [44].

42 — Точка 14.

43 — Точка 16. В това отношение Съдът се позовава на Решение от 21 февруари 1990 г. по дело Комисия/Белгия (C-74/89, Recueil, стр. I-491).

44 — Курсивът е мой.

135. Такова тълкуване ми се струва неправилно по две причини.

136. На първо място, то би означавало, че съдържащата се в точка 39 от Решение по дело Hurd, посочено по-горе, преценка противоречи на възприетата в точки 37 и 38 от същото решение основна преценка. Всъщност ако в тези две точки от посоченото решение Съдът изключваше възможността за прилагане на задължението за лоялно сътрудничество в отношенията между държавите членки и общностните институции, които се отнасят до Конвенцията от 1957 г. и приетите въз основа на тази конвенция споразумения, актове, решения и текстове, нямаше да е логично в точка 39 от същото съдебно решение той да твърди, че същото задължение за лоялно сътрудничество все пак се прилага за „мерките по прилагане на посочената конвенция“ — израз, който задължително включва приетите въз основа на тази конвенция споразумения, актове, решения и текстове.

137. До извода, че използваният в точка 39 от Решение по дело Hurd, посочено по-горе, израз „мярка, взета в рамките на прилагането“ на Конвенцията от 1957 г., изобщо не може да означава „мярка, предприета за прилагането“ на посочената конвенция, може да се стигне, на второ място, и от анализа, извършен от Съда в точки 40—45 от посоченото решение.

138. Всъщност конкретната проверка от страна на Съда за неизпълнението на задължението за лоялно сътрудничество в точки 40—45 от Решение по дело Hurd, посочено по-горе, е извършена не с оглед на мярка, предприета за прилагането на Конвенцията от 1957 г., каквото например би било решението на Управителния съвет от 1957 г., а по отношение на едностранна и самостоятелна данъчна мярка, имаща за цел да бъдат обложени с данък европейските добавки на британските учители в Европейско училище. Както обаче отбелязва Съдът в точка 40 от Решение по дело Hurd, посочено по-горе, тази проверка е извършена веднага в съответствие с упоменатия в точка 39 от същото решение критерий и „при отчитане на тези съображения“.

139. Следователно макар разглежданата данъчна мярка, предмет на проверката за съвместимост с член 5 от Договора за ЕИО, изобщо да не съответства на мярка, приета *за прилагане на* Конвенцията от 1957 г., става въпрос за мярка, която е свързана със Статута на Европейските училища, само доколкото е от значение за прилагането на решението на Управителния съвет от 1957 г., тоест, с други думи, попада в спектъра или в рамките (в смисъл на приложно поле) на решение, с което се прилага Конвенцията от 1957 г.

140. Ето защо според мен — и това е втората ми бележка — както в Решение по дело Hurd, така и в Решение от 5 април 1990 г. по дело Комисия/Белгия, посочени по-горе, Съдът подчертава едностранния характер на разглежданите мерки, които са предмет на проверката за съвместимост с член 5 от Договора за ЕИО. Всъщност би следвало да се избягва възможността тези съдебни решения да се тълкуват като

имащи за цел да проверят прилагането на задължения, поети от държавите членки в рамките на Конвенцията от 1957 г.

141. Ако изводите, които трябва да се извлекат от посочените по-горе Решение по дело Hurd и Решение от 5 април 1990 г. по дело Комисия/Белгия, са в този смисъл, смятам, че в случая твърдяното неизпълнение на задължения по член 10 ЕО, което се отнася за периода преди влизането в сила на Конвенцията от 1994 г., не е основателно.

142. Всъщност разглежданата мярка, тоест отказът на белгийските власти да финансират обзавеждането и дидактическите материали на намиращите се на територията на Кралство Белгия Европейски училища, произтича от тълкуването на обхвата на задълженията, съдържащи се в споразумение (Споразумението за седалище), прието въз основа на Конвенцията от 1957 г. В приложение на точки 37 и 38 от Решение по дело Hurd, посочено по-горе, тъй като обаче такова споразумение попада извън приложното поле на разпоредбите на Договора, както и на установеното в член 10 ЕО задължение за лоялно сътрудничество, според мен същото важи и за отказа да се изпълнят задълженията, за които се твърди, че следват от това споразумение. Да се приеме нещо различно, според мен би означавало да се превиши предоставената на Съда компетентност, тъй като, за да установи твърдяното неизпълнение на задължения по член 10 ЕО, той ще трябва да определи обхвата на задълженията, произтичащи от Споразумението за седалище [45].

45 — Вж. в този смисъл Решение по дело Hurd, посочено по-горе (точка 22).

143. Въз основа на доста сходни на изложените по-горе съображения считам също, че по отношение на периода след влизането в сила на Конвенцията от 1994 г. твърдението за неизпълнение на задължения по член 10 ЕО трябва да бъде отхвърлено.

144. Разбира се вярно е, че от 1 октомври 2002 г. и поради присъединяването на Общността Конвенцията от 1994 г. е неразделна част от общностното право и е противопоставима на държавите членки.

145. Това обаче не променя факта, че в случая спорните задължения са определени не в Конвенцията от 1994 г., а в Споразумението за седалище, към което Общността не се е присъединила. Всъщност Споразумението за седалище продължава да бъде споразумение, сключено между Управителния съвет и Кралство Белгия. Обратно на онова, което отстоява Комисията, не би могло да се твърди, че поради факта че вече е договаряща страна в Конвенцията от 1994 г., Общността също е встъпила в правата и задълженията, предвидени в Споразумението за седалище, така че последното може да бъде квалифицирано като общностноправна норма, нито че Управителният съвет е орган на Общността.

146. Ако приемам, както беше посочено по-горе в точки 53—56 от настоящото заключение, че от момента на влизане в сила на Конвенцията от 1994 г. Споразумението за седалище би могло да се числи към нормите, подлежащи на тълкуване от Съда, то това е единствено с мотива, че по силата на разпоредбите на посочената Конвенция, и в частност на член 26 от същата, това споразумение попада сред актовете „по прилагане“ на конвенцията по смисъла на предвидената в този член клауза за подсъдност. Все пак, като се изключат посочените в тази клауза положения, Съдът не е компетентен да се произнася по това споразумение [46]. В разглежданото дело обаче, както вече посочих в точка 57 от настоящото заключение, Съдът е сезиран от Комисията не на основание член 26 от Конвенцията от 1994 г., а в приложение на член 226 ЕО.

147. Поради това в рамките на Споразумението за седалище установеното в член 10 ЕО задължение за лоялно сътрудничество не се прилага, в това число и за периода след влизането в сила на Конвенцията от 1994 г.

46 — В този смисъл, дори да предположим, че Съдът бъде сезиран с преюдициално запитване, свързано с тълкуването на Конвенцията от 1994 г. и на Споразумението за седалище, отнасящо се до факти, настъпили след 1 октомври 2002 г., според мен Съдът би трябвало да приеме, че е компетентен да тълкува Конвенцията от 1994 г. поради принадлежността на последната към общностното право, но да постанови, че не е компетентен да разгледа разпоредбите на Споразумението за седалище.

148. Ето защо предлагам Съдът да отхвърли втората част от твърдението за неизпълнение, изведена от нарушението на член 10 ЕО.

149. Предвид всички изложени по-горе съображения предлагам Съдът да отхвърли изцяло иска за установяване на неизпълнение на задължения.

V — По съдебните разноски

150. По силата на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Тъй като Кралство Белгия е поискало Комисията да бъде осъдена да заплати съдебните разноски и доколкото, както предлагам, искът на Комисията би трябвало да бъде отхвърлен, искането на Кралство Белгия трябва да бъде уважено.

VI — Заключение

151. По изложените съображения предлагам на Съда:

— да отхвърли иска и

— да осъди Европейската комисия да заплати съдебните разноски.